

La custòdia del territori i la implicació de les polítiques públiques de conservació

15 de maig, Palma

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA

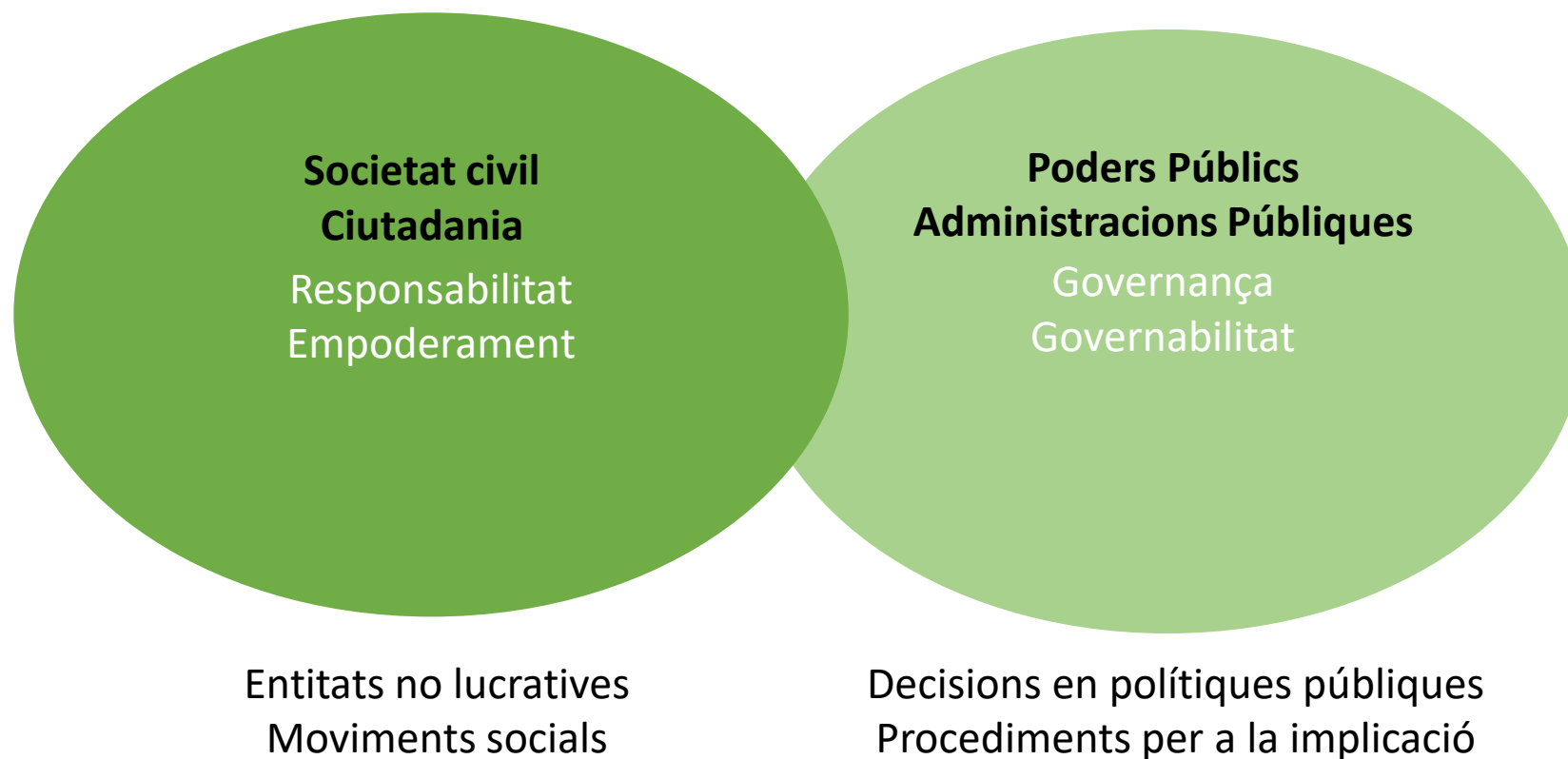

FRECT
FORO DE REDES Y ENTIDADES DE
CUSTODIA DEL TERRITORIO

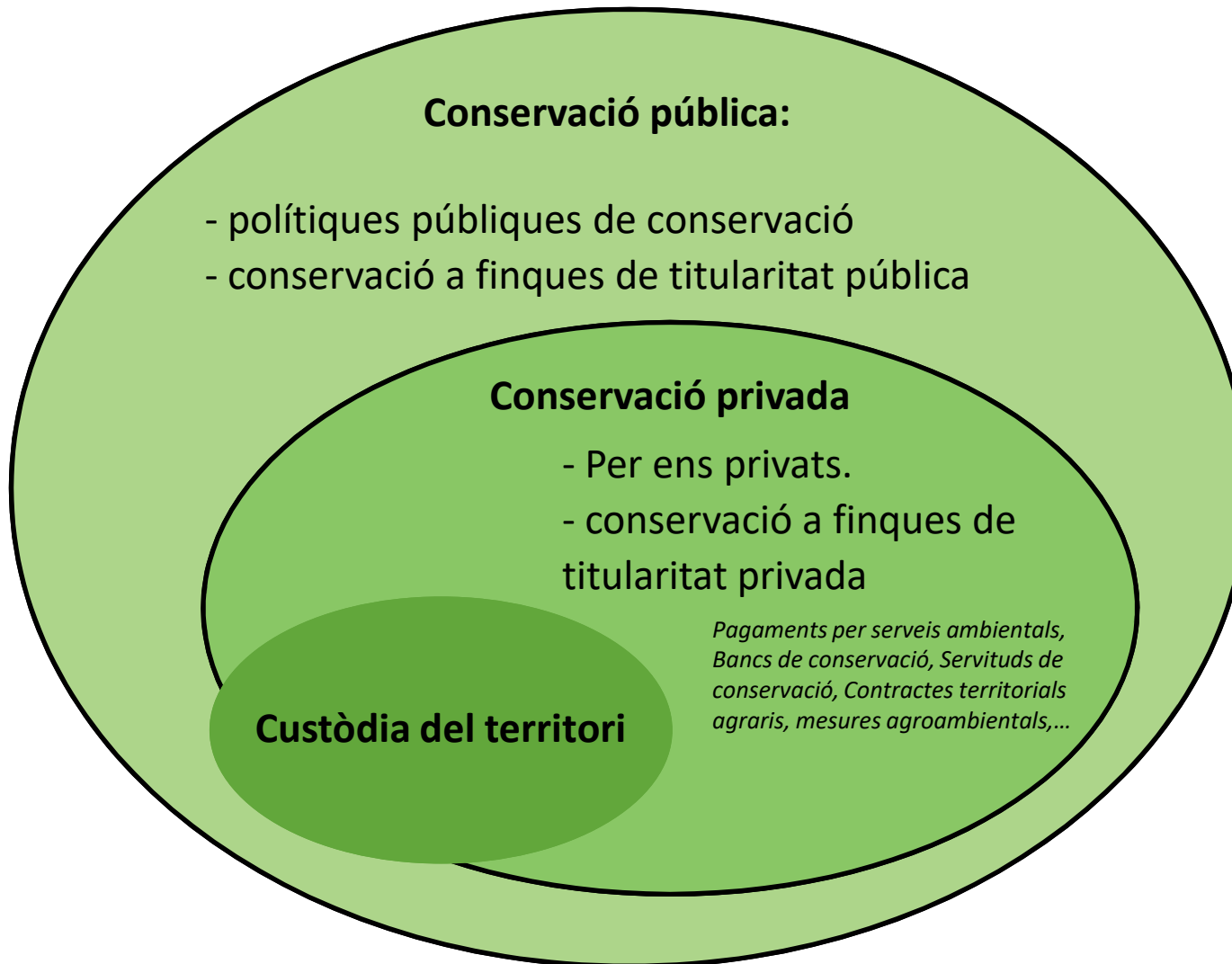
- 1. Què és la custòdia del territori?
Situació a les Illes Balears.**
- 2. El paper de les administracions públiques
en la custòdia del territori.**
- 3. Sinergies per enfortir la custòdia del territori en les
polítiques públiques i la societat.**

1. Què és la custòdia del territori?

Governança territorial

Accions de conservació

Definició a la Llei 42/2007 de Patrimoni Natural i Biodiversitat

Conjunt d'estratègies o tècniques jurídiques mitjançant les quals s'implica als propietaris i usuaris del territori en la conservació i ús dels valors i els recursos naturals, culturals i paisatgístics.

A les Illes Balears

Llei 5/2005 de conservació d'espais de rellevància ambiental, estableix que es promourà la figura d'entitat de custòdia del territori com a fórmula efectiva per assolir els objectius d'aquesta llei, així com estimular la creació i el funcionament d'entitats de custòdia del territori.

Article 120

1. D'acord amb la Llei estatal 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat, s'ha de **promoure la custòdia del territori** mitjançant acords entre entitats de custòdia i propietaris i/o gestors de finques privades o públiques per tal **d'afavorir una activitat agrària ambiental, socialment i econòmicament sostenible**.

2. S'han d'incentivar les **externalitats positives dels terrenys agraris que es trobin ubicats en espais protegits o en els quals existeixin acords de custòdia del territori** degudament formalitzats pels seus propietaris o gestors davant entitats de custòdia. Per això, es tindran en compte, entre d'altres, els següents serveis prestats pels ecosistemes:

a) La conservació, restauració i millora del patrimoni natural, de la biodiversitat, geodiversitat i del paisatge, en funció de les mesures específicament adoptades per a tal finalitat, amb especial atenció a hàbitats, espècies amenaçades i paisatge en mosaic.

b) La fixació de diòxid de carboni com a mesura de contribució a la mitigació del canvi climàtic.

c) La conservació dels sòls i del règim hidrològic com a mesura de lluita contra la desertificació, en funció del grau en què la coberta vegetal i les pràctiques productives que contribueixin a reduir la pèrdua o degradació del sòl i dels recursos hídrics superficials i subterranis.

d) La recàrrega d'aqüífers i la prevenció de riscos geològics.

Llei 3/2019 agrària de les Illes Balears

3. Reglamentàriament, el Govern de les Illes Balears, a proposta del conseller competent en matèria d'agricultura i amb la participació dels consells insulars, pot establir **mesures de suport i foment de compromisos de caràcter intersectorial**, que poden ser ambientals, socials, territorials, urbanístics o fiscals, entre el sector agrari i altres sectors productius de les Illes Balears, amb especial referència als sectors turístic, energètic i de transports. Igualment, es podrà desenvolupar reglamentàriament el contingut mínim dels acords de custòdia del territori amb l'objectiu d'assegurar la seva adequació a les finalitats establertes.

Principis de la custòdia del territori

Conservació de la natura participativa i col·laborativa.

Les iniciatives de custòdia del territori permeten sumar esforços en conservació donant protagonisme a la societat civil organitzada i unint a diferents actors socials.

Corresponsabilitat en la conservació.

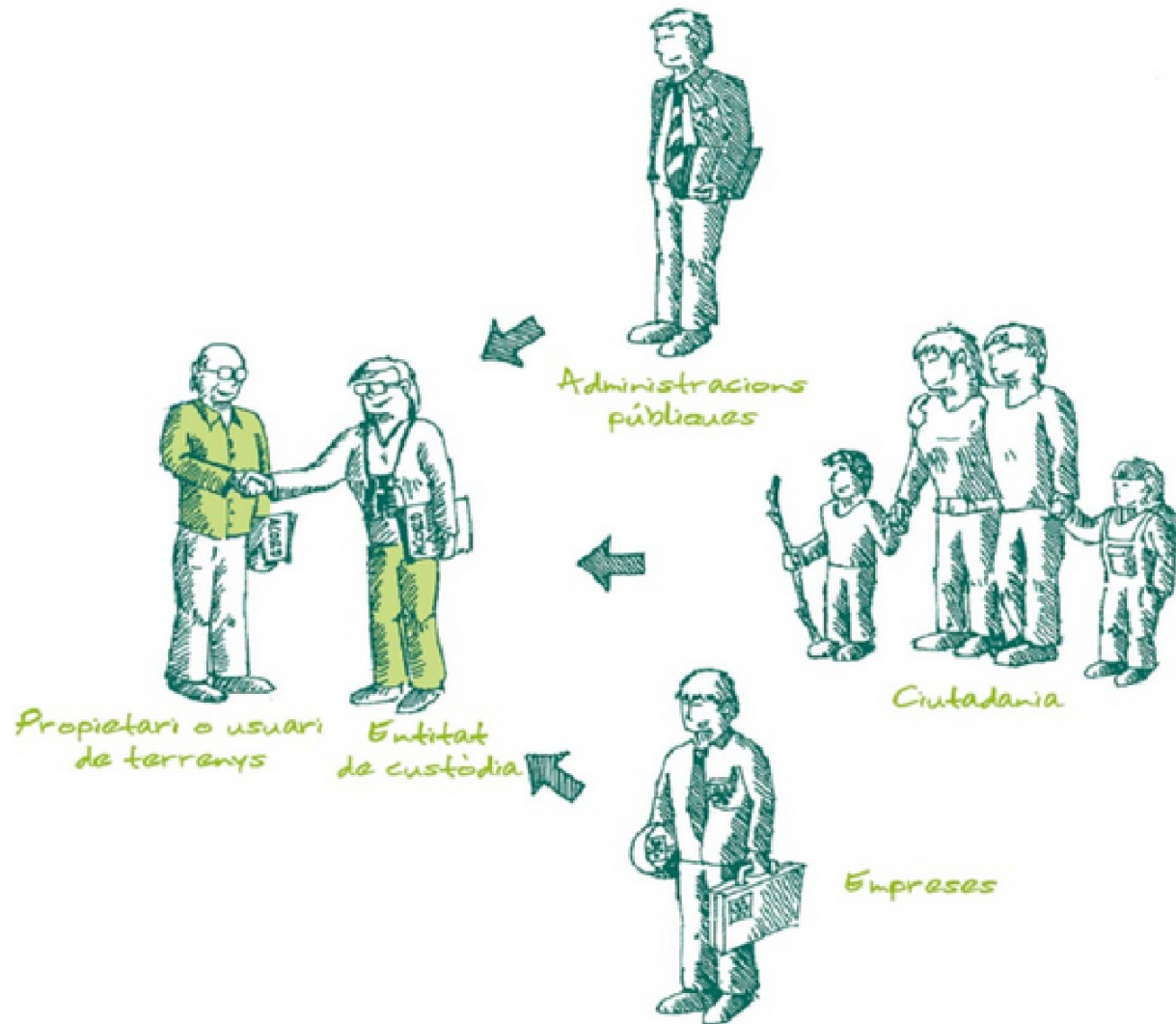
Les iniciatives de custòdia del territori permeten generar espais de diàleg en el territori i mantenir la confiança entre les persones.

Conservació dialogada. Conversar per conservar.

La implicació en la conservació es dur a terme a través de les iniciatives basades en acords voluntaris flexibles i adaptats a les persones i a les característiques de la finca.

Una conservació lligada als valors ètics.

A través de les iniciatives de custòdia del territori es desenvolupen valors comunitaris de conservació i de respecte a tots els éssers vius i ecosistemes dels quals les persones i les societats depenen per a la seva subsistència i benestar.

Situació a les Illes Balears

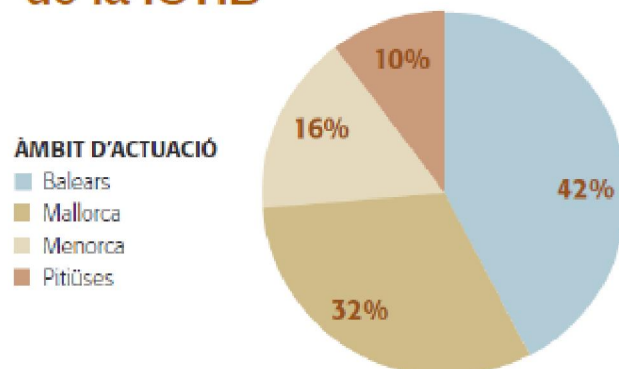

INVENTARI D'INICIATIVES DE
CUSTÒDIA
DEL TERRITORI
DE LES ILLES BALEARS
Tardor 2018

Resultats destacats de l'inventari

Superfície total en custòdia (ha)	9.919,59
Nº total d'acords	108
Nº total d'entitats que fomenten la custòdia	19
Nº total d'entitats amb acords de custòdia	13

Entitats membres de la ICTIB

Tipologia de les entitats de custòdia	Número
Associació sense afany de lucre	12
Fundació privada	3
Altres	3
Organització eclesiàstica	1
Total	19

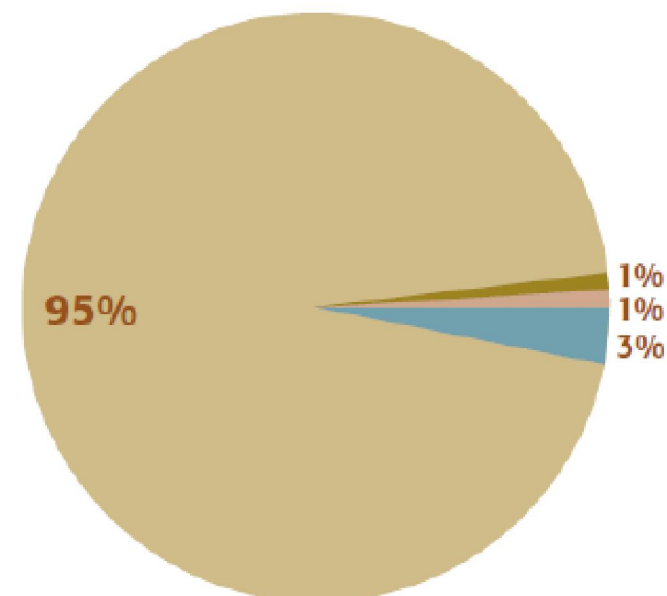
Situació a les Illes Balears

Els acords de custòdia

	Superfície total en custòdia	% respecte al total d'hectàrees
Mallorca	8.097,37 ha	67,92 %
Menorca	1.808,66 ha	25,47 %
Pitiüses	13,55 ha	6,60 %
Formentera	-	-
TOTAL	22.704,767 ha	100 %

Acords segons la titularitat de la propietat

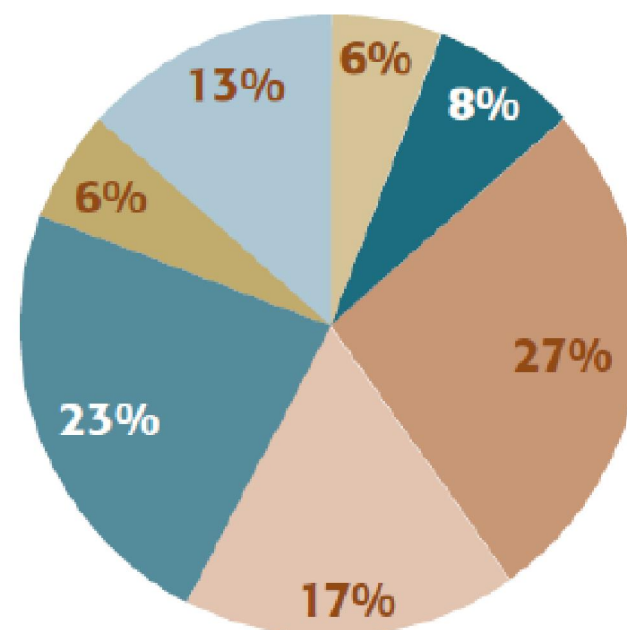
- Pública
- Privada
- Comunal
- Domini públic

Situació a les Illes Balears

Percentatge dels valors principals dels acords

- Elements culturals i/o etnològics
- Flora (Annex II Directiva Hàbitats)
- Hàbitats d'interès comunitari
- Hàbitats prioritaris
- Valor paisatgístic
- Varietats locals o pràctiques tradicionals agràries.
- Annexos de la Directiva Aves

Objectiu final de conservació	Mallorca %	Menorca %	Eivissa %
Conservació de la gestió tradicional del territori	5,41	92,59	100
Conservació d'espècies de fauna	78,38	-	-
Conservació d'hàbitats	4,05	-	-
Conservació i millora del paisatge	1,35	3,70	-
Conservació i/o restauració d'elements singulars	2,70	-	-
Promoció d'aprofitament sostenibles dels recursos	5,41	3,70	-
Altres	2,70	-	-

2. El paper de les AAPP en la Custòdia del Territori

Funcions de les administracions públiques

Funcions desenvolupades pels poders públics en la Custòdia del territori

a. REGULADORA

Regulant i aprovant normativa.

b. TITULAR DE DRETS DE PROPIETAT O DE LA SEVA GESTIÓ

Quan s'és propietari o titular de terrenys.

c. ENTITAT DE CUSTÒDIA

Exercint com entitat de custòdia, com deixa obert la Llei 42/2007.

Debat pendent

d. FACILITADORA

Donant suport amb recursos tècnics i financers.

Divulgant i promovent la CdT.

Incentivant activitats d'interès general.

e. GESTORA DE CONSERVACIÓ (o en relació amb gestió de recursos)

Exercint les seves competències en relació a la conservació on s'emmarquen les iniciatives de CdT

Mesures per promoure la Custòdia del territori

- Línia d'ajudes a iniciatives de custòdia del territori/conservació i/o a capacitació de les entitats no lucratives.
- Assignació del 0'5% de l'IBI a projectes de conservació de la natura.
- Generar reunions informatives de batlies, regidories o tècnics municipals.
- Promoure campanyes de sensibilització o divulgació amb propietaris.
- Crear òrgans específics per impulsar la custòdia del territori, o aprofitar els existents per introduir la temàtica.
- Elaborar estudis i un inventari de finques d'interès natural, paisatgístic o cultural susceptibles de dur a terme projectes/acords de custòdia.
- Activitats d'intermediació amb propietaris i/o entitats de custòdia.
- Bonificacions IBI Rústica. Donar suport al manteniment d'activitats agràries i forestals respectuoses amb l'entorn a finques privades.
- ...

Mesures per regular

- Integrar mecanismes de custòdia del territori al planejament urbanístic i territorial.
- Elaborar i executar documents de planificació ambiental que recullin la custòdia del territori.
- ...

Mesures com a propietària

- Aconseguir un acord amb una entitat privada de custòdia per a la conservació, gestió, restauració o divulgació d'un espai de propietat municipal.
- Cessions d'ús a entitats de custòdia.
- ...

**Del cercle viciós al
cercle virtuós**

Confiança
Interès
Coneixement

Desinterès
Desconeixement
Desconfiança

LIBRO BLANCO

Construyamos el futuro de la Custodia del territorio.

Líneas de trabajo para mejorar la custodia del territorio
como herramienta eficaz de conservación del patrimonio
natural en el marco de las políticas públicas.

Realizado por:

Con el apoyo de:

<http://www.frect.org/libroblanco/>

Propuestas libro Blanco de la custodia del territorio

1. Mejora del marco conceptual y normativo

Desarrollar un marco conceptual y normativo claro y completo que de apoyo a las iniciativas de CdT en el marco de las políticas públicas

1.1. Clarificar el marco conceptual de la custodia del territorio.

1.2. Dotar de marco regulatorio suficiente y adecuado de la custodia del territorio y de su coordinación con las políticas públicas.

1.3. Incorporar la Cdt en los instrumentos público sectoriales normativos, estratégicos, de planificación y gestión.

2. Iniciativas de custodia sólidas y contrastables

Desarrollar iniciativas sólidas de CdT basadas en la gestión adaptativa y del aprendizaje sostenido en el tiempo para la consecución de efectos positivos en la conservación

2.1. Definir criterios y buenas prácticas que son recomendables incorporar a los acuerdos, la gestión de iniciativas y el funcionamiento de las organizaciones.

2.2. Elaborar un sistema de acreditación de buenas prácticas sin perder la flexibilidad de la Cdt

2.3. Conexión sinérgica entre iniciativas semejantes y con otras iniciativas públicas de conservación

3. Instrumentos complementarios de gestión y conservación

Profundizar en políticas de conservación y gestión de los recursos naturales que impulsen modelos complementarios de gestión y conservación de la naturaleza

3.1. Definir instrumentos públicos de apoyo a la gestión sostenible de los recursos naturales y conservación de la naturaleza, especialmente en políticas agrarias y de desarrollo rural

3.2. Visibilizar y desarrollar incentivos sociales, económicos y fiscales.

3.3. Mejorar las metodologías de seguimiento de objetivos de conservación, de medición de impacto en la conservación de la naturaleza y su eficacia

4. Fortalecimiento de las entidades de CdT

Mantener el liderazgo compartido y la legitimidad de las ECdT como impulsoras de iniciativas de custodia

4.1. Conectar el trabajo de las entidades de custodia del territorio como organizaciones del Tercer Sector Ambiental.

4.2. Ampliar el número y fortalecer las entidades de Cdt a través del desarrollo de sus capacidades.

4.3. Visibilizar las iniciativas de CdT y de las entidades de CdT a la conservación de la naturaleza.

4. Desarrollo de la gobernanza del conjunto de la CdT

Generar una buena gobernanza entre las escalas territoriales de trabajo de las iniciativas de CdT.

5.1. Fortalecimiento de las redes en las diferentes escalas territoriales para facilitar el apoyo y el contacto y la generación de capacidades compartidas

5.2. Ampliar la implicación de los grupos de interés en la Cdt como instrumento de conservación y fortalecimiento de la sociedad civil para la consecución de alianzas.

5.3. Fomento de la creación de espacios de encuentro e iniciativas conjuntas entre las AAPP y otros grupos de interés para el seguimiento de las iniciativas de CdT.

Com a societat, necessitam ampliar la nostra caixa d'eines per a la conservació implicant a la societat civil.

Crear un teixit social que doni suport a les polítiques públiques de conservació és clau i existeixen marcs d'acció per a fer-ho **creant il·lusió**, com la pròpia **Custòdia del Territori**.

Fem possible un cercle virtuós, aconseguint un major coneixement, interès i confiança en iniciatives que contribueixin a una millor conservació de la natura.

Moltes gràcies per
la vostra atenció!

Ens podeu trobar a:

www.ictib.net
secretariaictib@gmail.com